

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

วิวัฒนาการของงานโสตทัศนศึกษาหรือเทคโนโลยีการศึกษา ทราบว่า เดิมนั้นมนุษย์เราใช้ภาษาใบ้หรือใช้สัญลักษณ์มือ เป็นภาษาสื่อความเข้าใจของกันและกัน ต่อมาจึงเกิดเป็นภาษาเขียน ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปภาพขึ้นแทน ในการเรียนการสอนจากหลักฐานการศึกษาของมนุษยชาติ ปรากฏว่ามนุษย์รู้จักใช้โสตทัศนวัสดุช่วยถ่ายทอดแนวความคิดให้ข้อสนเทศเพื่อให้ผู้อื่นมีความรู้ความเข้าใจ รู้จักสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยการใช้รูปภาพ ท่าทาง ความรู้สึก บนใบหน้า การเลียนแบบ การเล่นละคร การปั้นรูป การแกะสลัก ฯลฯ

ไซเครตีส (463 : 399) ได้กล่าวถึงการศึกษาสมัยโบราณ อันเกี่ยวข้องกับ การนำโสตทัศนอุปกรณ์มาใช้ประกอบการศึกษาว่า ชาวกรีกใช้วัสดุรูปปั้น รูปแกะสลัก การแสดงละคร เพื่อประกอบการสอน ชาวกรีกและโรมันโบราณ จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ริเริ่มนำโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ มาใช้ในการเรียนการสอน เป็นพวกแรก ต่อมานักปราชญ์ นักปรัชญาและนักการศึกษาทั้งหลายก็ได้มองเห็นความสำคัญของโสตทัศนวัสดุ และใช้โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ในการสอน อาทิเช่น พลาโต (Plato) นักปราชญ์ชาวกรีก แนะนำให้ใช้วัตถุประกอบคำพูด เพื่อช่วยให้ผู้ฟัง เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

จอห์น อามอส คอมินิอุส (John Amos Comenius 1670 : 3) บิดาแห่งวิชา โสตทัศนศึกษา ผู้แต่งหนังสือ ออบิสพิคตัส (Obis Pictus) ซึ่งเป็นหนังสือเล่มแรกที่ประกอบด้วย รูปภาพ 150 รูป ได้กล่าวถึงหลักการศึกษาว่า "เมื่อต้องการให้ผู้เรียนรู้สิ่งใด ต้องสอนสิ่งนั้น และนำสิ่งนั้นมาให้นักเรียนดู มิใช่สอนแต่เพียงเอ่ยชื่อ หรือเพียงแต่เขียนสัญลักษณ์ให้เห็นเท่านั้น ต้องสอนให้มีผลทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และให้เกิดประโยชน์ ต้องสอนอย่างตรงไปตรงมา อย่าให้สับสน ในการสอนครูต้องอธิบายหลักเกณฑ์ทั่วไปก่อน จากนั้นจึงหารายละเอียดและ เรียนให้ละเอียด ต้องสอนตามลำดับขั้นและสอนแต่ละครั้งควรสอนเพียงอย่างเดียว"

ฟร็อบเบล (Froebel 1782-1852) นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1645 เป็นต้นมา นักประดิษฐ์ ได้คิดเครื่องมือทางโสตทัศนศึกษาขึ้นมากมาย เช่น เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ ทั้งฉายภาพนิ่ง ที่โปร่งแสง และที่บดแสง กล้องถ่ายรูป กล้องถ่ายภาพยนตร์ ฟิล์ม เครื่องฉายภาพยนตร์

เครื่องเล่นแผ่นเสียงและแผ่นเสียง เทปและเครื่องบันทึกเทป วิทยุและโทรทัศน์ เครื่องมือ
ทั้งหลายเหล่านี้ในตอนแรก ๆ สร้างขึ้นก็เพื่อความมุ่งหมายทางการใช้ความสำราญและการค้า
การสอน ต่อมาความนิยมมากขึ้น ผู้ที่ผลิตสิ่งเหล่านี้จึงได้มุ่งมาทางการศึกษาโดยตรง เช่น
ผลิตสไลด์ फिल्मสตริป และภาพยนตร์ ตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร .

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น (2506 : 2) ได้ศึกษาว่า ในระยะตั้งแต่ปี ค.ศ. 1900
มาแล้ว นักการศึกษาได้มองเห็นความสำคัญของวัสดุทัศนศึกษามากขึ้น ได้มีการจัดตั้งหน่วยเพื่อจัดการ
บริการและรับผิดชอบทางทัศนศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา รู้สึกว่าจะตื่นตัว
และจัดการเป็นลำเป็นสัน ก่อนส่วนอื่นใดในโลก กล่าวคือ พิพิธภัณฑ์แห่งเมืองฟิลาเดลเฟียใน
รัฐเพนซิลเวเนียได้รวบรวมจัดบริการภาพถ่ายสำหรับประกอบการของแก่โรงเรียนต่าง ๆ
ในรัฐนั้น และต่อมาอีก 5 ปี ก็เกิดพิพิธภัณฑ์สำหรับโรงเรียน (School Museum) ขึ้นเป็นแห่งแรก
ในเมืองเซนต์หลุยส์ เมืองรีดดิ้ง และเมืองคลีฟแลนด์ รัฐเพนซิลเวเนีย พิพิธภัณฑ์เหล่านี้จัดขึ้น
เพื่อหาและหมุนเวียนวัสดุประกอบการสอนแก่โรงเรียนต่าง ๆ และจัดพิมพ์รายชื่อวัสดุ
อุปกรณ์ที่มีอยู่พร้อมมีข้อเสนอแนะในการใช้สิ่งเหล่านั้นประกอบการสอนด้วย ตั้งแต่ปี ค.ศ.
1917-1923 มีหน่วยงานทัศนศึกษาเกิดขึ้นในเมืองใหญ่ ๆ มากมาย ทั้งนี้ก็เพราะมีภาพยนตร์
การศึกษามากขึ้น รัฐบาลได้ให้ฟิล์มภาพยนตร์แก่มหาวิทยาลัยและหน่วยทัศนศึกษาต่าง ๆ เพื่อ
หมุนเวียนให้โรงเรียนต่าง ๆ ใช้

ด้วยความสำเร็จของการใช้เครื่องมือทัศนศึกษาประกอบการฝึกฝนทหารในระหว่าง
สงครามโลก ทำให้งานทัศนศึกษาเจริญขึ้น มีหน่วยงานรับผิดชอบทางทัศนศึกษาเพิ่มขึ้น
มากมาย จากการวิจัยของสมาคมการศึกษาแห่งชาติอเมริกา ในปี ค.ศ. 1946 ผลปรากฏว่า

1. สามในสี่ของเมืองที่มีประชากรมากกว่า 1 แสนเศษ มีหน่วยรับผิดชอบงาน
ทัศนศึกษา
2. มากกว่าหนึ่งในสามของเมืองซึ่งมีประชากรระหว่าง 30,000 ถึง 100,000
มีศูนย์ทัศนศึกษา

อิริคสัน (Canlton W.H. Exckson 1959 : 13-14) ได้ศึกษาว่า หน่วยงาน
 ใตทัศนศึกษาที่ดำเนินการอย่างมีระบบแห่งแรกคือ พิพิธภัณฑ์ทางการศึกษา (Educational
 Museum) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1904 ต่อจากนั้นหน่วยงานใตทัศนศึกษาก็แพร่หลายอย่างรวดเร็ว
 ในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ตั้งแต่โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์ประจำรัฐ
 และหน่วยการศึกษาแห่งชาติ

มอร์ค ดานิน (Moore Daniel 1965 : 700) ได้ศึกษาว่า ในปี ค.ศ. 1964
 ได้มีการจัดตั้งศูนย์วิจัยทางการศึกษา (Educational Research Center) ขึ้นเป็น
 ครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยมิชิแกนตะวันตก (Western Michigan University) ทำหน้าที่เป็น
 แหล่งวิชาการและเป็นศูนย์ประสานงานของคณะต่าง ๆ กับห้องสมุดแผนกวิชาใตทัศนศึกษาและ
 ในปัจจุบันกิจการใตทัศนศึกษาเจริญมากในอเมริกา ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ก็ได้จัดสอน
 ใตทัศนศึกษาเพื่อรับปริญญาชั้นสูงถึงปริญญาเอก การศึกษาวิชาทางใตทัศนศึกษาและกิจการทาง
 ใตทัศนศึกษาในปัจจุบันมิได้จำกัดตัวอยู่ในวงของโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ยัง
 ขยายออกไปและแทรกอยู่ในกิจการทุกด้านของสังคมปัจจุบัน นักศึกษาในปัจจุบันล้วนแต่เห็นประโยชน์
 เห็นคุณค่า และสนับสนุนการใช้ใตทัศนูปกรณ์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์
 ต่าง ๆ

แคลเรนซ์ เอช เคิร์ท (Clarence H. Kurth 1952 : 73) ได้ทำการวิจัย
 เกี่ยวกับโปรแกรมใตทัศนศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในแถบตะวันตกกลาง เพื่อ
 ศึกษาความต้องการด้านใตทัศนศึกษาและหาลักษณะโครงการใตทัศนศึกษาตามความต้องการ
 ของคณะศึกษาศาสตร์ และสถาบันครู ผลการวิจัยปรากฏว่า ควรแยกงานใตทัศนศึกษาของ
 มหาวิทยาลัยแยกเป็นเอกเทศ รวบรวมใตทัศนูปกรณ์เก็บไว้ที่ศูนย์ใตทัศนูปกรณ์เก็บไว้ที่
 ศูนย์ใตทัศนศึกษาแห่งเดียว อาจารย์ส่วนมากต้องการให้มีการจัดอบรมด้านใตทัศนศึกษา แต่
 ทางศูนย์ใตทัศนศึกษายังไม่มีโปรแกรมการฝึกอบรม สถาบันทุกแห่งมีบริการให้ยืมใตทัศนูปกรณ์

โอซีส์ เอเดล โรซารีโอ (Oscas A. Del Rosario 1956 : 105-112)
 ได้วิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมใตทัศนศึกษาสำหรับโรงเรียนและวิทยาลัยในประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อ
 สำนววจวิเคราะห์และจัดตั้งหน่วยใตทัศนศึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน และวิทยาลัยใน

ประเทศฟิลิปปินส์ จากการวิจัยพบว่า งานโสตทัศนศึกษากำลังขยายตัวไปทั่วประเทศ หัวหน้าหน่วยโสตทัศนศึกษา ควรเป็นนักการศึกษาและมีความรู้ทางด้านโสตทัศนศึกษา หน้าที่หลักของศูนย์โสตทัศนศึกษาได้แก่ การศึกษาอบรมประจำการ การวิจัย การบริการ และการผลิตโสตวัสดุอุปกรณ์

คาร์ลตัน ดับบลิว เอช อีริคสัน (Carlton W.H. Frickson 1959 : 13-14)

ได้วางโครงการหน่วยโสตทัศนศึกษาไว้ดังนี้

การจัดตั้งหน่วยโสตทัศนศึกษาก็เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการใช้โสตทัศนอุปกรณ์แก่ครู การบริการต่าง ๆ ต้องให้ศูนย์เป็นผู้ดำเนินการ ผู้บริหารงานโสตทัศนศึกษาต้องรับผิดชอบในการตั้งคณะผู้ร่วมงานของศูนย์โสตทัศนศึกษา ประกอบด้วยผู้อำนวยการซึ่งมีคุณสมบัติและความสามารถพอที่จะดำเนินงานและให้บริการทางด้านโสตทัศนศึกษาแก่อาจารย์ทั้งมหาวิทยาลัย วางมาตรการในการใช้โสตทัศนอุปกรณ์จัดดำเนินการอบรมครูประจำการ

ฉะนั้น จากแนวความคิดของนักการศึกษาดังกล่าวมาแล้ว จึงพอสรุปได้ว่า ศูนย์โสตทัศนศึกษา หมายถึง ศูนย์กลางบริการสื่อการเรียนการสอน ทั้งในด้านการผลิต การใช้ และการให้คำแนะนำปรึกษาแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในความรับผิดชอบโดยเสมอหน้ากัน

งานโสตทัศนศึกษาหรือ เทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย

วรกิต วัดข้าวหลาม (2522 : 24-25) ได้ศึกษาว่า งานโสตทัศนศึกษาในประเทศไทย เริ่มอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2483 ในกองการศึกษาผู้ใหญ่ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษแก่ผู้ใหญ่ ต่อมาปี พ.ศ. 2490 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ตั้งแผนกโสตทัศนศึกษาขึ้น เพื่อผลิตอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์ เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่อบรมประชาชนด้านสุขภาพอนามัย

ในปี พ.ศ. 2497 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ผู้เชี่ยวชาญทางโสตทัศนศึกษาจากมหาวิทยาลัยอินเดียนามาช่วย และมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็ได้เปิดวิชาโสตทัศนศึกษาขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย และได้ตั้งแผนกโสตทัศนศึกษาขึ้นใน

คณะวิชาการศึกษาของวิทยาลัย สำหรับทำหน้าที่ในการฝึกสอนนิสิตให้มีความรู้ความสามารถในทางสัตตศึกษาและได้เปิดบริการสัตตศึกษาแก่อาจารย์ของวิทยาลัย และนอกจากนั้นวิทยาลัยยังได้จัดอบรมสัตตศึกษาให้แก่ครูของกรม กองต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาการศึกษาภาคต่าง ๆ ให้มีความรู้ความสามารถในการใช้และผลิตสัตตวัตถุต่าง ๆ เป็นอีกด้วย

ปี พ.ศ. 2498 วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ จัดตั้งศูนย์สัตตศึกษาขึ้น

ปี พ.ศ. 2500 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดตั้งหน่วยสัตตศึกษาต่อมาได้ขยายงานให้กว้างออกไป แล้วยกฐานะเป็นแผนกวิชาสัตตศึกษา นอกจากนี้ยังได้ตั้งหน่วยสัตตศึกษากลางขึ้น เพื่อเป็นศูนย์บริการด้านสัตตศึกษา ให้แก่อาจารย์คณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเป็นแห่งแรกของประเทศไทยด้วย ในระยะเวลาใกล้เคียงกัน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ก็ได้จัดตั้งหน่วยสัตตศึกษาขึ้นเช่นกัน ซึ่งแต่ละแห่งมีความมุ่งหมายส่วนใหญ่เพื่อบริการสัตตวัตถุในการสอนแก่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยนั่นเอง

กิจการอันหนึ่งซึ่งถือ เป็นความก้าวหน้าทางสัตตศึกษาของเมืองไทยได้แก่สถานีวิทยุการศึกษาการใช้วิทยุเป็นเครื่องมือเผยแพร่การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้เริ่มงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 ฉะนั้นในปี พ.ศ. 2497 จึงได้จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้น ชื่อสถานีวิทยุการศึกษา และในปี พ.ศ. 2500 ได้เริ่มเตรียมงานวิทยุสำหรับนักเรียนโดยตรงเรียกว่าวิทยุโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์กว้าง ๆ คือ เพื่อช่วยสาธิตวิธีสอนในบางวิชา ช่วยให้เด็ก ๆ เกิดความสนใจจะได้ค้นคว้าหาความรู้ต่อไปและเพื่อเสนอบทเรียนในกรณีที่ครูเองไม่ถนัด

ปี พ.ศ. 2501 กระทรวงศึกษาธิการ ได้เริ่มดำเนินการเกี่ยวกับวิทยุการศึกษา เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป

ปี พ.ศ. 2506 ก็ได้จัดตั้งศูนย์วัสดุการศึกษา

ปี พ.ศ. 2507 ได้ก่อตั้งห้องฟ้าจำลองขึ้นเพื่อส่งเสริมวิชาดาราศาสตร์และภูมิศาสตร์

ดำรง มัชฌิมจันทร์ (2511 : 20) ได้ศึกษาว่า ในปี พ.ศ. 2515 ก็ได้ตั้ง ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาขึ้น เพื่อให้บริการด้านเทคโนโลยีการศึกษาแก่สถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยได้ดำเนินการในด้านวิทยุศึกษา วิทยุโรงเรียน วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา งานวารสาร และเอกสารงานผลิตใสตทัศน์อุปกรณ์ ทางด้านการฝึกหัดครู กรรมการฝึกหัดครู ได้ริเริ่มจัดตั้งศูนย์ใสตทัศน์ศึกษาหรือศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2515 เพื่อให้เป็น ศูนย์กลางประสานงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของกรรมการฝึกหัดครู และเป็น ศูนย์กลางการผลิต จัดทำ กำหนดมาตรฐานใสตทัศน์วัสดุและเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทาง เทคโนโลยีและนวัตกรรมแก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ ซึ่งในปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นศูนย์นวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่และเป้าหมายดังเดิม กำลังดำเนินการตามจุดมุ่งหมายอย่างเต็มที่

ยุวณช ยวรสุขประชา (2516 : ข) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร ศูนย์ใสตทัศน์ศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลาง เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงาน ศูนย์ใสตทัศน์ศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลาง ของประเทศไทย ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร การจัดบุคลากร การใช้ใสตทัศน์อุปกรณ์ของอาจารย์ การบริการ การผลิต และงบประมาณ ผลการวิจัยสรุปว่า การดำเนินงานบริหารศูนย์ใสตทัศน์ศึกษา มีปัญหาด้านการจัดอบรม ผลิตวัสดุ กราฟิค ยังมีไม่เพียงพอ อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ใสตทัศน์อุปกรณ์ประกอบการสอนน้อย การบริการและการผลิตใสตทัศน์อุปกรณ์ยังจัดเตรียมไม่พอ และไม่สอดคล้องกับ เนื้อหาในทุกวิชา

อรพรรณ ประภาพันธ์ (2518 : ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การออกแบบโครงการ ศูนย์ใสตทัศน์ศึกษาสำหรับวิทยาลัยครูจันทบุรี เพื่อศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็น ความต้องการ และ ปัญหาใช้ใสตทัศน์อุปกรณ์ของอาจารย์ และผู้บริหารในวิทยาลัยครูจันทบุรี และเพื่อเสนอแนะการ ออกแบบโครงการศูนย์ใสตทัศน์ศึกษา รวมทั้งการดำเนินงานด้านหน้าที่ และการบริหารงานของ ศูนย์ใสตทัศน์ศึกษา ผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการศูนย์ใสตทัศน์ศึกษาสำหรับ วิทยาลัย และเห็นด้วยกับการบริการด้านต่าง ๆ ของศูนย์ใสตทัศน์ศึกษา ต้องการให้ศูนย์ ใสตทัศน์ศึกษาเป็นหน่วยเอกเทศ มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ใสตทัศน์อุปกรณ์ประกอบการสอน แต่มี ความรู้และประสบการณ์ด้านใสตทัศน์ศึกษาน้อย ประสบปัญหาในการใช้ และผลิตใสตทัศน์อุปกรณ์

มีจำนวนจำกัด ไม่มีอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา สภาพห้องบรรยายไม่เหมาะสม ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ

วรกิต วัดข้าวพลา (2522 : 63) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา สำหรับวิทยาลัยครูมหาสารคาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของงานเทคโนโลยีทางการศึกษา วัตถุประสงค์การใช้สื่อการสอนของอาจารย์ ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์ นักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม และครูโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนใกล้เคียงวิทยาลัย ที่มีต่อการใช้สื่อการสอน และการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สํารวจและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา เสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับวิทยาลัยครูมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมหาสารคามส่วนใหญ่รู้จักและมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้สื่อกิจกรรมประกอบการสอน แต่ใช้น้อยเป็นบางครั้งบางคราว เนื้อหาวิชาในบางบทเรียนไม่จำเป็นต้องใช้ ไม่มีสื่อกิจกรรมที่ต้องการ และไม่ได้รับความสะดวก มีสื่อกิจกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่มีขีดจำกัดบุคลากรไม่เพียงพอ ใช้งบประมาณสนับสนุนน้อย ไม่เคยได้รับการอบรมการผลิตและการใช้สื่อการสอนเลย มีความต้องการและเห็นว่าจำเป็นมากที่จะต้องมีศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับวิทยาลัยครูมหาสารคาม และเห็นด้วยกับบริการต่าง ๆ ที่ศูนย์จะจัดให้

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น พอสรุปให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้คือ จากผลการวิจัยในประเทศพบว่า ไม่มีสื่อกิจกรรมที่ต้องการและไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ การบริหารงานมีบุคลากรจัดอบรม การบริการและการผลิต ไม่เพียงพอ หน่วยงานสื่อกิจกรรมควรจัดรวมเป็นศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อรวบรวมสื่อกิจกรรมและการผลิตสื่อการศึกษาไว้ด้วยกัน เพื่อประหยัดงบประมาณ สะดวกในการควบคุมดูแล การบริหารงานด้านสื่อกิจกรรมต้องการให้ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นหน่วยงานเอกเทศ มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้สื่อกิจกรรม ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ ไม่ได้รับความสะดวกในการบริหาร

ส่วนผลการวิจัยของต่างประเทศพบว่า ควรแยกหน่วยงานสื่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นเอกเทศ รวบรวมสื่อกิจกรรมเก็บไว้ที่ศูนย์สื่อกิจกรรมแห่งเดียว ต้องการให้มีการจัด

อบรมด้านการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ผู้บริหารศูนย์ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหาร
งานโสตทัศนศึกษา หน่วยโสตทัศนศึกษาต้องอำนวยความสะดวกในการใช้โสตทัศนูปกรณ์
แก่ผู้ใช้บริการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย